

Nr 413.

Av herr **Persson** i Tofta, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 211, angående omorganisation av fögderiförvaltningen och lönereglering för tjänstemännen därstädes m. m.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 211 angående omorganisation av fögderiförvaltningen m. m. föreslås å sidan 241 beträffande länsmansdistrikten i Himle, Viske och Fjäre härad, enligt mitt förmenande, olämpliga och för det allmänna helt säkert skadliga förändringar av distrikten.

Till grund för det ifrågavarande förslaget torde ligga länsstyrelsens i Hallands län yttrande år 1913 med anledning av dåvarande chefens för civildepartementet cirkulär till länsstyrelserna med anmodan att indela länsmansdistrikten så, att ett och samma distrikt icke vore fördelat på olika domsagor.

Länsstyrelsen anförde i sitt nämnda yttrande, att den fattat civilministerns cirkulär såsom en ovillkorlig bestämmelse, att ett länsmansdistrikt icke fick vara fördelat på två domsagor samt att länsstyrelsen i annat fall icke skulle hava föreslagit hela Himle härad till ett länsmansdistrikt, som den dock under de nämnda förutsättningarna funnit sig föranlåten att göra.

Kronofogden i Varbergs fögderi Emil Vilner och kronolänsmannen i Varbergs fögderis norra distrikt C. G. Nilsson avstyrkte emellertid den ifrågavarande förändringen i distriktsindelningen och föreslogo i stället, att distriktsindelningen antingen bibehölls oförändrad eller ock en förändring vidtoges i enlighet med ett av kronolänsman C. G. Nilsson utarbetat förslag, vilket härjämte bifogas (Bil. 2). Kronolänsman C. G. Nilssons yttrande, som åtföljde hans nämnda förslag till distriktsindelning, bifogas jag jämväl i huvudsak i form av en P. M. (Bil. 1).

De skäl som i detta yttrande äro anförda äro i stort sett desamma, som jag skulle vilja ange såsom mycket vägande för en distrikts-

indelning i enlighet med C. G. Nilssons förslag, och jag skall därför inte upprepa dem utan med åberopande av nämnda yttrande hemställa,

att riksdagen måtte beträffande länsmansdistrikten i Himle, Viske och Fjäre härader besluta sådan ändring i Kungl. Maj:ts proposition nr 211, att Himle härad med undantag av Lindbergs och Torpa socknar utgör ett distrikt, Lindbergs och Torpa socknar i Himle härad samt hela Viske härad utgöra ett distrikt och att Fjäre härad uppdelas i två distrikt sålunda, att socknarna Frillesås, Gällinge, Idala, Örmevalla, Landa, Fjärås, Förlanda och Hanhals utgöra ett distrikt samt socknarna Tölö, Lindome, Ålfsåker, Onsala, Vallda och Släp utgöra ett distrikt.

Stockholm den 25 april 1917.

P. J. Persson.

Tofta.

I motionen instämmer:

A. Henrikson.

Bilaga 1.

P. M.

(Utdrag ur kronolänsman C. G. Nilssons yttrande.)

Herr statsrådet och chefen för kungl. civildepartementet har i cirkulär den 1 september 1913 erinrat, att vid indelningen av länsmansdistrikt den grundsatsen synes böra vinna tillämpning, att ett och samma distrikt icke må falla inom mer än en domsaga. Konungens befallningshavande har i sitt förslag överflyttat de fyra inom Himle härad belägna socknarna Valinge, Stannared, Lindberg och Torpa från norra till mellersta distriktet i Varbergs fögderi, så att det sistnämnda distriktet kommer att omfatta hela Himle härad, tretton socknar, och har norra distriktet i fögderiet i stället blivit tilldelat Värö och Stråvalla socknar i Viske härad samt Frillesås socken i Fjäre härad. Därmed

har icke något distrikt blivit fördelat på flera olika domsagor men väl i ett fall på olika tingslag, Fjäre och Viske. Himle, Viske och Fjäre härader utgöra var för sig självständiga tingslag, de två sistnämnda utgöra även en och samma domsaga. Tingsställena äro för Himle härad i Varberg, för Viske härad vid Nyebro, som är beläget något över en kilometer från Åsklosters järnvägsstation invid där, där allmänna landsvägen emellan Varberg och Göteborg leder över Viska-ån, och för Fjäre härad i Kungsbacka. På grund av lagen den 4 juni 1913 om ändring av bestämmelserna för häradsting förekomma icke tingssammanträden å samma dag inom Himle och Viske härader, som angränsa varandra och hava sina tingsställen belägna endast omkring en och en halv mils avstånd sinsemellan, särskilt då man vet att under en lång följd av år varje tingssammanträde brukat pågå vid Viske häradsrätt nästan undantagslöst endast en dag och vid Himle häradsrätt aldrig mera än två dagar men vid några tillfällen endast en dag.

Vid detta förhållande förmenar jag att i förevarande fall det icke kan bli till olägenhet i något avseende, därest det länsmansdistrikt som omfattar Viske härads socknar även tilldelas Lindbergs och Torpa socknar av Himle härad. Min uppfattning härom grundar jag på den erfarenhet, jag vunnit under de över tjugofem år, som jag innehaft ifrågavarande länsmansdistrikt, varav hitintills fyra socknar tillhört Himle och tre socknar Viske härad. Snarare anser jag det för länsmannens utbildning vara till fördel, att han i tjänstehänseende har att göra med två domare och i övrigt kan få inhämta erfarenhet från två domstolar, enär det inträffar att olika domare behandla åtminstone brottmålsärenden i ett eller annat avseende något olika.

Det föreslagna länsmansdistriktet, som skulle omfatta hela Himle härad, synes mig bli större än vad som är önskligt för att tjänsten skall kunna av en person skötas med omsorg i alla avseenden. Särskilt under de sista månaderna av året hopa sig tjänsteåliggandena alltför omfattande. Veglängden i Himle härad utgör nu 168 kilometer och flera vägbyggnadsföretag äro att förvänta inom häradet, särskilt i anledning av strävan efter lämpliga vägar till de inom häradet belägna sex järnvägsstationerna vid den nyanlagda Varberg—Åtrans järnväg. De årliga synerna å nu befintliga vägarna i häradet, vilka inom Hallands län icke få taga sin början före den 1 november, kunna icke verkställas på mindre än sexton dagar, efterbesiktningarna inberäknade. Därtill kommer allt expeditjonsarbete rörande vägsynerna såsom förteckningar över alla anmärkta brister med mera att kungöras i kyrkorna och därefter vederbörligen anslås. Utom de vanliga väg-

synerna och med dessa direkt förenliga åtgärderna såsom lega för väglagning med mera är särskilt för att kunna i möjligaste mån bespara de väghållningsskyldige kostnader önskligt, att länsmanen är i tillfälle under hela året ägna sin uppmärksamhet åt vägarna och fästa vederbörande väghållares uppmärksamhet på behövlige åtgärder till vägnarnas underhåll. Detta torde svårligen kunna ske med sådan omsorg som önskligt är inom det stora området av hela Himle härad med de många olika väghållningsskyldiga som där finnas.

Utom vägsynerna förekommer alltid det löpande expeditionsarbetet, exekutiva förrättningar och tingstjänstgöring, indrivning av resterande kronoutskylder med mera.

Även den stora folkmängden och arealen inom hela Himle härad synas innebära önskningsmål, att några socknar överflyttas till det länsmansdistrikt, som huvudsakligast avser Viske härad, särskilt vid jämförelse med folkmängd och areal inom sistnämnda distrikt och södra distriktet i Kungsbacka fögderi, sådant detta blivit föreslaget vid nu ifrågasatta indelningen.

I anledning av förslaget att Frillesås socken av Fjäre härad skulle tilldelas länsmansdistriktet i Viske härad eller nuvarande distriktet av Varbergs fögderi, beder jag få erinra, att Frillesås, Gällinge och Idala församlingar utgöra ett gemensamt pastorat, så att pastorsämbetet därstädes skulle få att göra med två olika länsmän och kungörelser med mera. Vidare finnes det inom Frillesås socken endast en nämndeman, vadan vid vägsyner och andra syneförrättningar, som det kan tillkomma länsmanen att verkställa inom socknen, sådana utomordentliga åtgärder måste vidtagas, att antingen en nämndeman tillkallas från ett annat (Viske) härad eller ock att handräckning måste begäras hos annan kronolänsman inom Fjäre härad för kallande av nämndeman att tjänstgöra vid syner inom Frillesås socken, vilka förfaranden förefalla mig mindre lämpliga. Nämndeman från annat härad är måhända icke behörig tjänstgöra vid synen och nämndemännen inom varje länsmansdistrikt äro så anlitade med tjänstgöring tillsammans med distriktets länsman vid vägsynerna, att de icke utan olägenhet kunna underkasta sig ytterligare tjänstgöring vid vägsyner med länsman från annat distrikt.

De här ovan anmärkta förhållanden synas mig innebära vissa olägenheter vid tillämpningen av den föreslagna indelningen beträffande nuvarande norra och mellersta länsmansdistrikten i Varbergs fögderi.

Emedan Hanhals socken, som blivit föreslagen att förflyttas från nuvarande norra till södra distriktet i Kungsbacka fögderi, i kyrkligt hänseende tillhör Kungsbacka pastorat, till folkmängd och areal är

ganska liten och för båda nämnda distrikt välbelägen, synes det mig vara av tämligen underordnad betydelse, vilketdera av distrikten denna socken tilldelas.

Då såsom jag ovan nämnt det numera icke kan ensamt för sig innebära någon olägenhet, att två socknar, Lindberg och Torpa, som utgöra ett pastorat i Himle härad, tilldelas det länsmansdistrikt, som avser Viske härad, oaktat socknarna i Himle härad tillhöra en annan domsaga, förmenar jag, att med en sådan distriktsindelning i detta avseende alla av mig här ovan framställda önskemål skulle bliva tillgodosedda.

På grund av förestående får jag vördsamt föreslå, att nuvarande mellersta länsmansdistriktet i Varbergs fögderi må utgöras av hela Himle härad med undantag av Lindbergs och Torpa socknar, att nuvarande norra länsmansdistriktet i Varbergs fögderi må utgöras av Lindbergs och Torpa socknar i Himle härad samt hela Viske härad, att nuvarande södra distriktet i Kungsbacka fögderi må utgöras av detsamma nu tillhörande socknarna i Fjäre härad jämte Hanhals socken av samma härad, samt att nuvarande norra distriktet i Kungsbacka fögderi må utgöras av detsamma nu tillhörande socknar med undantag av Hanhals socken.

Med mitt förestående förslag synes mig vinnas den största möjliga likställighet inom ovannämnda fyra distrikt i alla de avseenden, som kunna vara av någon betydelse, nämligen i fråga om areal, folkmängd, allmänna vägars längd och antal pastorat eller pastorsämbeten.

Till åskådliggörande av denna likställighet beder jag få bifoga dels en tablå över areal, folkmängd och väglängder med mera inom de olika distrikten.

Kronolänsmansdistrikten inom Himle, Viske och Fjäre härader av Hallands län:

N u v a r a n d e i n d e l n i n g.					
Härad.	Pastorat.	Socken.	Kronolänsmansdistrikt.		
Himle	Tvååker	Tvååker	} Varbergs fögderis mellersta.		
		Spannarp			
	Träslöv	Träslöv			
		Hunestad		Hunestad	
	Grimeton	Gödestad			
		Grimeton		Grimeton	
	Valinge	Rolfstorp			
		Skällinge			
		Nösslinge			
		Valinge			
Lindberg	Stammared				
	Lindberg	Lindberg			
Viske	Torpa	Torpa	} Varbergs fögderis norra.		
		Veddige			
	Värö	Veddige			
		Värö		Ås	
Fjäre	Sällstorp	Sällstorp	} Kungsbacka fögderis södra.		
		Frillesås			
	Örmevalla	Frillesås			
		Örmevalla		Gällinge	
	Fjärås	Idala			
		Fjärås		Örmevalla	
	Kungsbacka	Landa			
		Kungsbacka		Landa	
	Tölö	Fjärås		Fjärås	} Kungsbacka fögderis norra.
		Tölö		Förlanda	
Tölö			Förlanda		
Onsala		Hanhals			
		Onsala	Hanhals		
Vallda	Tölö				
	Vallda	Tölö			
Släp	Lindome				
	Släp	Lindome			
Älvsåker	Älvsåker				
	Älvsåker	Älvsåker			
Onsala	Onsala				
	Onsala	Onsala			
Vallda	Vallda				
	Vallda	Vallda			
Släp	Släp				
	Släp	Släp			

Av kronolänsman C. G. Nilsson år 1913 föreslagen indelning.

Härad.	Pastorat.	Socken.	Areal i kvadratmil.	Folkmängd.	Vägars längd i nymil.	Antal pastors-ämbeten.		
Himle	Tvååker	Tvååker	3.41	2,749	14.63	1	Ett länsmansdistrikt.	
		Spannarp		826		—		
	Träslöv	Träslöv		2,009		1		
		Hunestad		Hunestad		642		1
	Grimeton			Gödestad		303		—
		Grimeton		944		1		
	Valinge	Rolfstorp		1,128		—		
		Skällinge		754		—		
		Nösslinge		346		1		
		Valinge		811		—		
	Stammared	373	—					
	Summa	3.41	10,885	14.63	5			
Viske	Lindberg	Lindberg	0.60	1,689	2.17	1	Ett länsmansdistrikt.	
		Torpa		520		—		
	Veddige	Veddige	2.16	1,673	8.80	—		
		Ås		1,215		1		
	Värö	Sällstorp	396	—				
		Värö	2,742	1				
		Stråvalla	306	—				
		Summa	2.76	8,541	10.97	3		
Fjäre	Frillesås	Frillesås	0.45	1,056	2.29	—	Ett länsmansdistrikt.	
		Gällinge		632		1		
	Örnevalla	Idala	2.93	353	12.25	—		
		Örnevalla		1,150		1		
	Fjärås	Landa	550	—				
		Fjärås	3,227	1				
	Kungsbacka	Förlanda	839	—				
		Hanhals	688	1				
		Summa	3.38	8,495	14.54	4		
	Tölö	Tölö	3.32	1,442	14.60	—		Ett länsmansdistrikt.
Lindome		2,621		1				
Älvsåker		1,093		—				
Onsala	Onsala	1,928	1					
Vallda	Vallda	1,567	1					
	Släp	1,392	—					
	Summa	3.32	10,043	14.60	3			

